

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LV (49)

Štev. (Nº) 13

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

11 de abril - 11. aprila 1996

LUČKA KREMŽAR DE LUISA

Slovenstvo mi je pomenilo bogastvo

Iz govora v Peterlinovi dvorani v Trstu 12. februarja 1996

Slovenci praznujemo dan slovenske kulture 8. februarja, prav na dan, ko se spominjamo Franceta Prešerna. Prešeren ni bil samo velik pesnik, ampak tudi ljubitelj slovenstva in je želel to ljubezen posredovati drugim. Zavedal se je, da pripada določenemu narodu in je želel vzbuditi narodno zavest, da bi ljudje živeli to slovenstvo s ponosom.

Slovenci smo maloštevilni narod, a nas je, kljub temu, veliko po vsem svetu. In zato čutimo in doživljamo slovenstvo na različne načine. Vi kot zamejci, jaz kot zdomka.

Meni, Slovenki rojeni v Argentini, se je slovenstvo najprej ponujalo v obliki zgodbe. Ko smo bili z bratom in sestrami še otroci, smo se vsak večer zbirali okrog očeta in ga prosili, naj nam še kaj pove o Sloveniji. Oče nam je torej, v obliki nadaljevanke, približal Slovenijo, njene lepote, njeno zgodovino. Pripovedoval nam je o naših prednikih, pradedih in prababkah. Pripovedoval nam je o sorodnikih in znancih, o vseh, o katerih smo potem veliko vedeli, nismo pa jih nikdar osebno spoznali. V nizu očetovih pripovedovanj smo zvedeli, kako je oče rasel v Ljubljani in mati v Radovljici. Še na misel nam ni moglo priti, da bomo vendarle nekoč vse te kraje tudi osebno videli in se s solzami v očeh spominjali očetovih pripovedovanj... Seveda nam je oče pripovedoval tudi o vojni, ki jih je poglaval v svet... Slišali smo o prihodu v Argentino, o težkih časih, ko so bili sami na tuji zemlji, kako so se postavili na noge, se organizirali in načrtno delali za ohranjanje slovenstva.

Slovenstvo, ki so nam ga posredovali naši starši, je občutek velike ljubezni do domovine, do njenih ljudi, do njenih običajev in do njene kulturne dediščine. Je tudi globoka zavest, da smo kot Slovenci poklicani k ohranjanju, pa tudi seveda nenehnemu oživljanju ustvarjalnega duha slo-

venskega človeka. V nas so starši in vzgojitelji vcepili trdno prepričanje, da moramo biti vedno prisotni na prizorišču, kjer se slovenstvo poraja, snuje in dogaja, da bomo konstruktivno sodelovali, po naših močeh, pri oblikovanju slovenske prihodnosti.

Pa naj se vrnem na to, kako sem doživljala slovenstvo. V osnovni šoli se mi je odprl nov svet, argentinski svet. Tam sem začutila različnost. Različnost v pisanju, v govorjenju, v razmišljanju. Različnost tudi v šolskem tednu, ki se je za moje argentinske sošolke končal ob petkih, mene je pa še čakala slovenska sobotna šola.

Različnost se mi je ponujala tudi v verskem življenju. Zakramente sem prejela v okviru slovenske skupnosti in ne argentinske kot ostale moje sošolke.

Različnost sem čutila tudi ob uporabi svojega imena. Doma sem bila Lučka, v šoli pa Lucía, saj argentinski zakoni načelno ne dovoljujejo vpisati otroka s tujim imenom.

Tako sem počasi doraščala in v puberteti, pa tudi malo kasneje, je slovenstvo bilo razlog za krize, za dvome. Kaj sem? Kdo sem? Ali sem Slovenka? Sem lahko Slovenka, pa čeprav rojena v tujini in tako daleč od domovine? Sem Argentinka? Sem lahko oboje? Ali lahko zatajim eno ali drugo? Pri iskanju odgovora sem imela vedno pred očmi, da to ni enostavno vprašanje in da bom v vsakem primeru nosila posledice odgovora vse življenje.

Kdo sem? Sem Slovenka rojena v tujini. Slovenijo čutim kot svojo domovino, kot kraj, kjer so moje korenine. Sem pa tudi, istočasno, zvesta argentinska državljanka. Z veseljem in žalostjo spremljam dogodke v tej državi. Počutim se prizadeto, ko se kaj slabega govori o Argentini. Lepo mi je, če kdaj pa kdaj vidim ali slišim, kaj se prijete tam dogaja. Tudi mi ta nekakšna dvojnost ne povzroča nikakršnih težav, saj (Nad. na 2. str.)

Sta komunizem in Jugoslavija res mrtva?

Vedno smo sumili, da so se komunisti iz bivše Jugoslavije in vsega sveta samo potuhnili, ker drugače pač niso mogli; da pa še vedno sanjarijo — in uveljavljajo svoje sanje po oblasti in zmagi svoje zločinske ideje. In res:

„V Sloveniji imamo več izredno močnih organizacij Zveze komunistov Jugoslavije. Seveda delujejo v nedemokratskih razmerah, njihovi člani pa morajo vso svojo dejavnost opravljati v ilegali. Žalostno je, da jim ni naklonjeno niti časopisje v ZRJ, zato se o njih malo ve v Sloveniji in ZRJ. Centralni komite ZKJ, ki ima sedež v Beogradu, redno sodeluje z organizacijami ZKJ v Sloveniji, čeprav so njihovi člani prisiljeni prihajati na naše sestanke in kongrese pod psevnimi imeni. Ob posredovanju teh slovenskih komunistov sodelujemo tudi s komunistom Dolancem, ki je za nas še vedno

eden visokih jugoslovanskih funkcionarjev ZKJ...“

To je v pogovoru za neodvisni podgoriški radio (Podgorica je sedaj glavno mesto Črne gore) izjavila Jelena Medvedović iz Nikšića, ki jo je voditelj oddaje predstavil kot članico izvršnega odbora centralnega komiteja ZKJ. Povod za pogovor je bil 12. kongres Zveze komunistov Črne gore, v soboto, 30. marca. Kot je bilo rečeno, so se ga kot gosti udeležili predstavniki vseh republiških organizacij ZKJ.

Omenjena „visoka funkcionarja“ ZKJ trdita, da ZKJ ni razpadla, da je še vedno celovita „od Vardarja do Triglava“. Po njunem mnenju bo obstajala tudi v prihodnosti, saj so z raziskavami ugotovili, da je na tem območju okoli tri milijone mešanih zakonov in te družine štejejo osem milijonov članov, ki se ne morejo sprijazniti z

Prejšnji teden, to je v začetku aprila, je po Sloveniji zapadlo veliko snega, ki je povzročil po vsej državi velike prometne zastoje. Ponekod je zapadlo do meter svežega mokrega snega, ki je lomil drevje, trgal daljnovode in telefonske vode. Krajše prekinitve elektrike so bile na Jesenicah, Škofji Loki, Bledu, Vrhniku, Logatcu predvsem pa v Idriji in Bovcu.

Socialdemokratska stranka je pred ustavno sodišče naslovila pritožbo čez predsednika parlamenta Školjča, ker ni hotel postaviti na dnevni red zasedanj predloga o razpisu referendumu za odobritev novega večinskega volilnega sistema. Ustavno sodišče je sprejelo pritožbo in jo bo kmalu obravnavalo.

V teku je nabiranje podpisov z zahtevo po razpisu referendumu za zaprtje jedrske centrale v Krškem. Zeleni Slovenije, ki so vse to gibanje sprožili, pa so se sedaj potegnili nazaj ter so izjavili, da se ne bodo pridružili tej akciji ne z agitacijo ne s protivljenjem ker je pred zaprtjem treba izboljšati slovensko elektrogospodarstvo. Uvideli so, da če zapro nuklearko, bo imela Slovenija 30% manj elektrike.

Uradni list Republike Slovenije je od sedaj dalje na voljo tudi na CD-ROM, na katerem je zbranih vseh 77 števil Uradnega lista iz prejšnjega leta oziroma 13.000 strani. Izšel je v 2000 izvodih in stane kakih 100 dolarjev. Drugo leto bo Uradni list dostopen tudi na Internetu.

Poslanec Zmago Jelinčič, bivši udbovec, komunist, nacionalist, cerkveni tat ter poslanec SNS je pred časom sprožil predlog, da se ukinejo vsa dvojna državljanstva, kar pomeni, da bi se vsi Slovenci, živeči na tujem — izseljenci, morali odpovedati ali državljanstvu države, kjer živijo, ali pa slovenskemu. Jasno je, da bi bil zakon namenjen odvzemu slovenskega državljanstva vsem izseljencem (ki pa večinoma ne volijo levičarje, v tem tiči zajec!) Kot kaže, je vlada mnenja, da bi bil tak zakon protustaven in v opreki z mednarodnimi konvencijami. Predlog bo tako ostal le na papirju

dejstvom, da lahko njihova domovina razpade. Še veliko močnejši motiv za delovanje in obstoj ZKJ pa je „njena izvirna in neuničljiva komunistična ideja, ki je zbližala vse ljudi v tem prostoru, da so na njeni podlagi po letu 1945 ustvarili Jugoslavijo“. Gosta podgoriškega radia sta med drugim poudarila, da tudi v svetu komunistična ideja ni mrtva in da ima njihova ZKJ „drugačne metode dela“ od ZKJ, ki so jo vodili Josip Broz Tito in sodelavci.

Sedaj, ko so skoro po vsem vzhodnem svetu dobili spet oblast v svoje sicer „prenovljene“ roke, kar se dogaja tudi v Sloveniji, se počutijo toliko močne, da spet pričenjajo povezovati svoje sile, da zavladajo Jugoslaviji in drugod po svetu ter s pomočjo komunistične ideje in neumnih budal zatrejo vsako svobodno misel.

Zgodilo se je v Sloveniji

in kot en madež več na Jelinčiču.

Predsednik ljubljanskega mestnega sveta (Concejo deliberante) Dimitrij Kovačič je določil nov rok za zbiranje podpisov podpornikov razpisa referendumu o usodi spomenikov revolucionarjev Kidriča in Kardeža. Zbiranje podpisov bo trajalo od 29. aprila do 7. junija. Če bo za pobudo glasovalo dovolj volilcev — 16.000, bodo referendum tudi izvedli.

Minili sta dve leti, kar je sodnica Polončič onemogočila širjenje knjige Andreja Dvoršaka V znamenju lože (o masonih na Slovenskem) in v tem času ni razpisala niti ene obravnave!

Splošna stavka zdravnikov in zobozdravnikov traja že dva tedna. Predstavniki vlade in sindikata sta si bila že precej blizu, a prekinitve stavke konec tedna še ni bilo. Sindikat se noče več pogajati, dokler vlada ne določi nove pogajalske skupnosti in zahteva odstop ministra Voljčca.

Ustavni spor zaradi krivic

Člani društva Nova slovenska zaveza so 23. marca na 5. rednem letnem občnem zboru v Festivalni dvorani v Ljubljani razpravljali predvsem o programu za letošnje leto in izpostavili obeležitev 50. obletnice poboja slovenskih domobrancev. Društvo bo sprožilo ustavni spor zaradi treh t.i. vojnih zakonov, ki jih je državni zbor sprejel oktobra lani in ki na novo urejajo pravice vojnih invalidov, žrtev vojnega nasilja in vojnih veteranov. Na zboru NSZ v prepolni Festivalni dvorani je predsednik društva dr. Tine Velikonja še pojasnil, da bodo svoje zahteve v zvezi s popravno krivic v primeru neugodnega izida na Ustavnem sodišču posredovali pristojnim mednarodnim ustanovam.

Sv. Jožef vrnjen

Končno je bila popravljena velika krivica, ki so jo komunisti zadejali slovenski Cerkev: država je vrnila jezuitom cerkev sv. Jožefa, ki je 40 let propadala oziroma bila oskrunjena kot filmski atelje. Oltar z velikim in umetniškim kipom sv. Jožefa, ki ga je izdelal arh. Plečnik, je bil medtem zaidan. Končno so pred dvema tednoma delavci začeli čistiti cerkev, podirati zid ter pripravljati cerkev za bogoslužje.

Na velikonočno nedeljo je bilo ob treh popoldan velika slovesnost ob zopetni posvetitvi cerkve ter tradicionalni velikonočni procesiji, ki se je je udeležilo veliko Slovencev.

Tako je bila sicer z veliko zamudo in mujo popravljena velika zgodovinska, verska in umetniška krivica.

Slovenstvo mi je pomenilo bogastvo

(Nad. s 1. str.)

ni med mojima dvema domovinama medsebojnih napetosti, ki bi me obremenjevale.

Ko sem torej našla odgovor na vprašanje kdo sem, mi je slovenstvo pomenilo bogastvo. Rasla sem v objemu dveh precej različnih kultur. In to lahko samo bogati, širi obzorja, pogloblja znanje in omogoča boljše razumevanje svetovnih dogodkov. Slovenstvo sem začutila kot bogastvo, ker sem v slovenski skupnosti dobila dobre prijatelje, takšne, ki ti ostanejo zvesti celo življenje, tudi prek oceana. Slovenstvo me je bogatilo, ker smo v skupnosti prirejali športne dneve, dramske uprizoritve, počitniške dneve in glasbene festivale. Pri vseh teh dejavnosti smo se učili, kako naj se v skupnosti živi in dela; naučili smo se, da delati za ideale zahteva veliko napora in žrtev.

Slovenstvo je zame tudi odgovornost, da kot državljanka vestno izvršujem svojo dolžnost; da posredujem ljubezen do slovenstva in Slovenije svojim otrokom in torej tudi odgovornost za skrb, da bom sploh imela komu vse to posredovati. Da, tudi za konkretno narodovo rast sem odgovorna. Včasih se sprašujem, kako to, da se v slovenski skupnosti v Argentini mladi starši še vedno odločajo za številčnejše družine. Tam se ne bo nihče čudil ob novici, da se bo v neki družini rodil četrti otrok. Tukaj pa opažam, da je javno mnenje precej nenaklonjeno do staršev, ki se zavestno in z ljubeznijo odločajo za več otrok.

Slovenstvo je zame tudi odgovornost, da kaj naredim, saj je dela vedno veliko, delavcev pa malo. Odgovornost, da nas Neslovenci spoznajo, da spoznajo naš besedo in našo pesem, našo kulturo.

Zaradi vsega tega je slovenstvo tudi borba. Borba za ohranjanje čistega jezika; da se najprej sama potrudim, da ne upora-

bljam tujk, ko imam na razpolago slovenski izraz; da ne mešam slovenščine s španščino ali italijanščino. To je tudi borba proti asimilaciji zaradi sramu ali zaradi lenobe. Kolikokrat bi bilo morda lažje pustiti vse skupaj in se utopiti v večinskem morju...

V Argentini smo se mladi večkrat spraševali, če ima smisel vse to delo, saj se bomo tako ali tako asimilirali... In prišli smo do zaključka, da če se ti neka stvar zdi vredna, se zanjo boriš, zanjo delaš in žrtvuješ, ne gleda na to, koliko bo trajalo. In pa, tudi od mene je odvisno, če bo do asimilacije prišlo prej ali kasneje...

V Argentini je morda nevarnost asimilacije večja, ker je delo v zvezi z ohranjanjem slovenstva precej zahtevno; nevarnost je tudi v oddaljenosti od Slovenije, v dejstvu, da so včasih stiki težavni. Nevarnost za slovenstvo je tudi vedno večje število mešanih zakonov, v katerih se seveda argentinski zakonec ne čuti tako vezanega na slovensko skupnost in bodo otroci morda v manjši meri čutili pripadnost tej skupnosti.

V Argentini smo tudi primorani se skoraj popolnoma vključiti v tamkajšnjo stvarnost. Hodimo v argentinske šole in univerze, v argentinska gledališča, športne klube in podobno.

Tukaj v zamejstvu, mislim, da se pojav asimilacije kaže bolj zaradi sramu pred Italijani. Veliko ljudi je res sram pokazati, da so Slovenci. Bojijo se in so naveličani tega občutka manjvrednosti, ki ga na žalost nosijo v sebi. Naveličani so biti manjšinci, naveličani so različnosti.

Biti Slovenec zunaj domovine ni lahko; ne v zamejstvu ne v zdomstvu. Vsaka skupnost ima svoje težave in svoje prednosti. Vsi pa se moramo zavedati, da smo dolžni skrbeti za to našo skupnost. Vsak po svojih močeh. Vsi z ljubeznijo.

Feria del Libro

Letošnji knjižni sejem, imenovan Feria del Libro, bo trajal od 19. aprila do 6. maja in to, kot običajno, na ogromnih površinah Centro Municipal de Exposiciones, Avenida Figueroa Alcorta in Avenida Pueyrredón v središču Buenos Airesa.

Slovenski štant, ki ga pripravlja veleposlaništvo Republike Slovenije v sodelovanju s člani SKA in Zedinjene Slovenije, bo v prvem nadstropju hale B, številka 412. Razstavljenih bo blizu 300 knjig 10 slovenskih knjižnih založb. Zastopana bo tudi založniška dejavnost Slovencev v Argentini.

19. aprila bo v sklopu sejmskih prireditvev tako imenovani Día de Eslovenia. Po zvočnikih bodo predvajali slovensko narodno glasbo, zvečer ob 20.30 pa bo v dvorani José Hernández, ki sprejema 540 obiskovalcev, prireditve, posvečena slovenski kulturi. Nastopil bo zbor iz San Justa pod vodstvom Andrejke Selan Vombergarjeve, osrednja točka večera pa bo predavanje pisatelja in prevajalca, profesorja dr. Andreja

Capudra. Dr. Capuder je svojemu prispevku dal naslov Palabras congeladas.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Sejem je od ponedeljka do četrtega odprto od 15. do 23. ure, ob petkih in sobotah pa od 15 do 24. ure.

Cene vstopnic

ponedeljek	\$ 3
torek, sreda, četrtek	\$ 4
petek, sobota, nedelja	\$ 5
družinski popust (dva odrasla in dvoje otrok med 13. in 18. letom) po	\$ 3

Šolarji in študentje ter upokoenci imajo brezplačen vstop od ponedeljka do četrtega. Otroci, mlajši od 12, v spremstvu starejših ne plačajo vstopnine.

P. ALESIJ BENIGAR

V Rimu je bilo 22. in 23. februarja srečanje o frančiškanskem patru dr. Aleksiju Benigarju. Rodil se je 28. januarja 1893 v Zagrebu slovenskim staršem, umrl pa je 1. novembra 1988 v Rimu. Doktoriral je na Vzhodnem inštitutu v Rimu, delal na Hrvaškem, 25 let kot misijonar na Kitajskem, nato v Rimu, kjer je med drugim leta 1974 izdal v hrvaščini življenjepis kardinala Stepanca.

P. Aleksij Benigar je bil brat našega znanega antropologa Janeza Benigarja, ki je deloval med Indijanci v provinci Neuquén v Argentini.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Čeprav je ta teden mnogo političnega gradiva za opisovanje in preučevanje, je bolj umestno, da se znova vsaj nekoliko ustavimo ob problemu jetniškega upora, ki je dolge dneve bil središče javnega zanimanja. Ta dogodek in njega izid seveda ni „politično“ važen, a je bistveni del bolne družbe, ki je ne bo mogoče spraviti na noge, dokler slični znaki ne bodo ozdravljeni in odpravljeni.

SVET ZA MREŽO

Ko je bilo groze že konec, je tukajšnji dnevnik z grenkim posmehom zapisal: „Veselo veliko noč. Jetnišnice so v redu.“ Nikomur, ki vsaj delno ohranja političen spomin, ni ušla podobnost s pozdravom, ki ga je Alfonsín naslovil narodu na Majskem trgu ob koncu prvega vojaškega upora. Tudi tedaj je bila Velika noč, voščilo je bilo umestno in „hiša“ (ali dom) je bila „v redu“. Le da je bil tisti „v redu“ preveč podoben sedanjemu. Alfonsín je red dosegel tako, da je popustil zatevam upornikov in le preložil ves problem na poznejše čase, kot se je potem tragično izkazalo. Tako tudi sedaj: vlada je ugodila zahtevam upornikov, sklenila sporazum, a celoten jetniški problem je ostal nerešen in bo ostal še vse doslej, dokler se ne sklene in izvede temeljita sprememba jetniškega sistema, začnši s celotnim pravosodnim ustrojem.

Najprej zapišimo, da je pravzaprav sporazum nesmislen. Ko ga je vlada podpisala, je že vedela, da nekaterih točk sploh ne bo mogoče izpolniti; na primer tiste, s katero se obveže, da bodo „pospešili sodnijske postopke“. Trenutno je še v teku 300.000 kazenskih postopkov in njih število se veča, ker so sodišča in sodniki nemočni spričo te poplave. Argentinski kazenski sistem trenutno šteje 26.000 pripornikov in 70% teh je brez obsodbe (12.500 jih je samo v provinci Buenos Aires). V zadnjih desetih letih je prebivalstvo kaznilnic naraslo za 79% in vedno večje število (trenutno 2.500) jih je natrpanih po policijskih postajah, ker v ječah ni več prostora, saj so preobljubene kar za 42%.

Kar se tiče teh uporov je dejstvo, da jih sprožijo najbolj nevarni in divji zaporniki. Kot ponavadi je ogenj zagorel potem, ko se je skupini „težkih“ (velikih hudodelcev) ponesrečil pobeg. Vstaja se je začela v jetnišnici Sierra Chica v bližini mesta Azul in se tam tudi končala. In čeprav so že prej sumili, kaj se notri dogaja, je vsa resnica prišla na dan potem. Vodje upora so ubili tiste, ki so si upali nasprotovati, in jih potem sežgali v krušni peči. Vsaj sedem jih je bilo tako pobitih. Bila je doba divjanja in maščevanja. Npr. homoseksualci so mogli ubežati nasilju le tako, da so se zabarikadirali v cerkvi in tam preživeli ves teden upora brez jedi.

Ob tem uporu je prišlo na dan mnogo senčnih strani sodnega sistema. Nekdo je trdil, da je njegov brat že tri leta zaprt brez obsodbe, ker je neki božič ukradel steklenico sidre in pan dulce. Škof iz Azula msgr. Bianchi Di Cárcano, ključna osebnost med pogajanji, je priznal, da v ječah soživljajo hudi morilci z navadnimi tatovi kokoši. Da je kazensko osebje surovo, ni nobenega dvoma, a tudi življenje stražnikov ni nič veljalo, saj bi vlada že davno posegla v ta upor „z ognjem in mečem“, če ne bi bilo med talci sodnice Malere in njenega sodniškega tajnika. „Poplave krvi so nas rešili civilni talci“, priznava v ječah, ker vedo, da so stražniki in talci že izgubili vrednost. To pa je tudi nevarno kot precedent, ker je v podobnih primerih prisotnost sodnikov

poroštvo za mirna pogajanja. To pot je usoda sodnice Malere dokazala, da s strani jetnikov ni spoštovanja do te doslej spoštovane nedotakljivosti.

„Vesela Velika noč. Jetnišnice so v redu.“; do prihodnjega upora. To je res godijski voz, ki ga nihče ne zna razvezati. A ob tem problemu se mudimo, ker je vidnejši od drugih, nič manj težkih, le da manj tragičnih: vzgoja, bolnišnice... Se bo zadeva rešila s privatizacijo jetnišnic, o kateri se vedno bolj pogosto govori? Težko, ker ključ problema je v preobremenjenem sodnem sistemu. Privatizirati sodni sistem? Tudi o tem je že marsikdo govoril. Sploh, zakaj ne privatiziramo države, saj imajo danes velekorporacije več moči kot pa vlada. Pustimo to futurologijo. Zaenkrat (le zaenkrat) se je povrnil mir v 17 argentinskih jetnišnic, ki so teden dni živele v stanju upora.

IZ SKRAJNOSTI V SKRAJNOST

Ena bistvenih sestavin argentinske psihologije je pohlep po izstopanju. Da „smo prvi“, je težnja in poželenje večine. Tudi kadar gre za negativne pojave, je neke vrste uteha, da smo „vsaj žalostno prvi“. Tako je bilo pred leti z inflacijo, ko je Argentina posekala tedaj prvaka Izraela, ki se je nahajal v vojnem stanju. No, sedaj smo prvi v nizki inflaciji, s čimer smo posekali prvaka Japonsko. Po marčevski deflaciji (–0,5%) je v zadnjih dvanajstih mesecih inflacija dosegla le 0,2%. S tem je zadoščeno narodnem ponosu.

A socialno stanje s tem ni nič izboljšano in marsikje teče polemika, ali se je bolje živelo pod inflacijo ali sedaj, ko prvačimo z minimalno inflacijo. In še, kdaj se je več proizvajalo, tedaj ali danes, ko proizvodnja nenehno pada. Sam gospodarski minister Cavallo je moral priznati, da bo izboljšanje proizvodnje in sploh gospodarskega delovanja prišlo šele v drugem semestru, ne pa že aprila, kot je trdil doslej. V tem soglasju tudi marsikateri privatni krog, ki pa bolj kot trditev reaktivacijo postavljajo kot željo in opozorilo: če v drugem semestru ne pride do reaktivacije, se položaj lahko nevarno zaplete. In v tem ne bo nič pomagalo, če imamo manjšo inflacijo kot na Japonskem, ker je tam nizka zaradi trdnega gospodarstva, pri nas pa zato, ker ljudje nimajo denarja in so cene umetno nizke.

To pa vlade trenutno ne zanima, ker skuša ta rekord uporabiti kot volilno orožje proti opoziciji, ko gre za buenosairesko županstvo. To nedeljo bodo „odprte“ volitve peronistične stranke za določitev kandidata, ki bo gotovo sedanji župan Domínguez. A blamaža je že v tem, da mu je Menem obljubil enotno listo, nastopa pa več skupin. In še podpredsednik Ruckauf je moral sprejeti dejstvo, da je nemogoče mimo strankinega „aparata“, ki je v rokah veljakov, s katerimi se podpredsednik ne more pokazati „niti fotografirati“. Peronizem v prestolnici je tako razbit in večji del aparata tako na slabem glasu, da ni čudno, da mu volilci obračajo hrbet. Vlada se zaveda, da bo poražena, in jo trenutno le skrbi, da ne bi padla nižje kot na tretje mesto: mladi Béliz ji dela mnogo preglavic. Radikal De la Rúa pa si zagotavlja zmago: sedaj je prejel podporo povezave, ki jo sestavljajo demoprogresisti, desarrolisti in še nekatere manjše stranke. Ta povezava ga bo volila za župana, a predstavila lastne liste za ustavodajno skupščino. Kaj lahko se dogodi, da radikali dosežejo županstvo, glede delegatov jih pa resno ogroža Solidarna fronta. In peronizem? Hvala, dobro.

JUDEŽEVI GROŠI

Plodoviti pisatelj Tone Brulc iz Argentine je na skoraj 400 straneh izdal v Ljubljani prvo knjigo obsežnega dela Judeževi groši, ki je postavljeno v čas vojne in revolucije na Slovenskem. V samozaložbi je za njen izid poskrbel bivši predsednik Slovenske kulturne akcije Andrej Rot, ki je zadnja leta v slovenski prestolnici na čelu Radia Slovenija.

(Po Mladiki)

„Gola beseda, čeprav Kocijančičeva, ni dovolj“

Za kakšno ceno v Evropo?

Anton Drobnič je na seji komisije državnega zbora za volitve in imenovanje dne 4. aprila zavrnil očitke Janeza Kocijančiča, poslanca Združene liste, ki je predlagal njegovo razrešitev s funkcije generalnega državnega tožilca. Po mnenju Antona Drobniča predlog vsebuje predvsem poslančeva osebna stališča, presoje in komentarje o mnenjih in izjavah, ki jih je dal v svojih javnih nastopih.

Janez Kocijančič je 20. julija in 7. septembra 1995 državnemu zboru predlagal, naj začne postopek za razrešitev generalnega državnega tožilca. V predlogu poslancem Antonu Drobniču očita hujšo kršitev dolžnosti oziroma ugleda funkcije, nesposobnost za opravljanje funkcije ter postopanje, ki ni v skladu s politiko, začrtano v splošnih aktih družbenopolitičnih skupnosti. Poleg tega trdi, da je državni zbor zavrnil dve letni poročili o delu javnega tožilstva prav zaradi nezadovoljstva z vodenjem oziroma delom Antona Drobniča. Poročili naj bi podpisal generalni državni tožilec, kar pomeni, da je odgovoren za delo vseh tožilstev.

Poleg tega da gre za politično akcijo, ga zavrača Anton Drobnič, so vse druge trditve v zvezi s poročili neresnične. „Kot javni tožilec nisem odgovoren za delo vseh tožilstev, ampak za delo Javnega tožilstva RS kot samostojnega državnega organa. Za delo drugih javnih tožilstev je odgovoren vsak javni tožilec sam kot vodja tožilstva.“ Anton Drobnič je zanikal tudi trditve, da naj bi državni zbor poročili zavrnil. „Državni zbor je ves paket predlogov vrnil odboru v novo obravnavo in novo poročanje. Poročila torej niso zavrjena, postopek glede teh poročil v državnem zboru še ni končan.“

Glede Kocijančičevih obtožb, češ, da naj bi s svojimi javnimi izjavami in nastopi kršil ugled svoje funkcije — to naj bi zagrešili z zgrešenimi, pristranskimi in neutemeljenimi pogledi na preteklost, ki naj ne bi us-

trezala zgodovinskimi dejstvi — Anton Drobnič meni, da „poslančevu drugačno mnenje o zgodovinskih dogodkih nikakor ne more biti uporaben dokaz, da je generalni državni tožilec kršil ugled svoje funkcije. Z eno sporno trditvijo ni mogoče dokazati druge sporne trditve.“ Nesprejemljivo se mu zdi Kocijančičevo stališče, da drugim ne dovoli javno misliti drugače, da drugačno javno izraženo mnenje šteje za sramotno in ugledu hudo škodljivo, „zgodovine pač ni mogoče niti podružbiti niti lastniniti.“

Povsem neresničen in brez kakršnegakoli dokaza je po mnenju Antona Drobniča tudi očitek, da naj bi osumljenim za vojne zločine poslal obvestila, naj ne hodijo v Slovenijo, ker jim ob prestopu meje grozi aretacija, s čimer naj bi kršil konvencijo o nezastaranju vojnih zločinov. Neresnična, nedoločena in nedokazana je po njegovem mnenju tudi trditev, da je tožilstvo umaknilo več kot 500 obtožnic proti 500 osebam, obtoženim sodelovanja z okupatorjem. „Obsojenci imajo osebna imena, sodišča imajo tudi imena in kazenske sodbe imajo opravilne številke. Poslanec Janez Kocijančič se bo pač moral bolj potruditi in navesti imena in opravilne številke teh več kot 500 obsojencev in sodb, s katerimi so bili obsojeni kot sodelavci okupatorja in ki so bile razveljavljene zaradi procesnih napak. Kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja pa bo treba generalnemu državnemu tožilcu dokazati v kazenskem postopku. Gola beseda, čeprav Kocijančičeva, ni dovolj.“

Zaradi vsega tega generalni državni tožilec meni, da predlog Janeza Kocijančiča ne vsebuje potrebnih podatkov in dokazov, zato ga ni mogoče obravnavati in o njem zakonito odločati. Predlagatelj naj ga dopolni s potrebnimi podatki in dokazi, drugače ga je treba zavrniti, je na koncu svojega „zagovora“ poudaril Anton Drobnič. Antonu Drobniču se zdi še posebno

Opozicijske poslanske skupine, med njimi tudi ZLDS, so v začetku aprila na parlamentarni seji ostro napadle koalicijski stranki SKD in LDS. Moti jih, da sta dosegli konsenz o tako imenovanem španskem kompromisnem predlogu, po katerem bi hkrati s pridobitvijo pridruženega članstva sprostili del nepremičninskega trga.

Po besedah zunanjega ministra Zorana Thalerja španski predlog od Slovenije zahteva le znamenje, da ji je do vključitve v Evropsko zvezo in da je pripravljena sprejeti že vnaprej določeno ceno, ki so jo morale tako ali drugače plačati tudi druge

zagoneten Kocijančičev očitek, da se je v posmeh pravni državi nekajkrat pojavil skupaj z Vinkom Levstikom na javnih prireditvah. Predvsem bo moral poslanec Janez Kocijančič kaj več povedati o besedni zvezi „pojavil skupaj z“, potem pa tudi kdaj, kje in kaj sramotnega sta počela v posmeh pravni državi. Seveda bo moral tudi razložiti od kdaj, po katerih predpisih in po kakšnih merilih mora generalni državni tožilec pred udeležbo na javnih prireditvah pregledati in preveriti druge udeležence. Vse to Anton Drobnič razume le kot še en ostanek preteklosti.

„Slovenec“, 5. aprila
Posredoval Vinko Levstik

Mogoče vas bo zanimalo...

— da je dr. Boris Paternu, profesor slavistike na ljubljanski univerzi in strokovnjak za Prešerna, podpisal petico skupine bivših režimovcev proti odstranitvi Kardeljevega in Kidričevega spomenika iz Ljubljane...

— da letos mineva 160 let od slavne bitke pri otoku Visu (24. maja 1866), kjer je avstrijski admiral — mariborski Nemec — Viljem Tagethof porazil močnejše italijansko ladjevje admiral Persana...

države. In kakšna je ta cena? Slovenija bi morala nepremičninski trg delno sprostiti (za vse državljane EZ, ki so v Sloveniji živeli tri leta) ob uveljavitvi pridruženega članstva, dokončno in za vse tujce pa šele tri leta po uveljavitvi tega članstva.

Opozicija je takšno potezo označila za klečeplazenje pred italijanskimi zahtevami, spraševala pa se je tudi, ali španski predlog naši državi sploh zagotavlja, da bo kdaj prišla v Evropo kot polnopravna članica.

Zunanji minister Zoran Thaler je dejal o španskem predlogu: „Evropa bo dobila od nas ravno toliko kot mi od nje in Italija ne bo dobila nič več kot Evropa sicer! Če ga podpremo, bo vsem postalo jasno, da ni več Slovenija tista, ki se upira, ampak da je Italija tista, ki nasprotuje napredovanju pri pogajanju.“

Lojze Peterle (SKD) pa je s španskim predlogom zadovoljen, ker Sloveniji vrača verodostojnost. „Temeljno evropsko merilo je držati besedo oziroma biti verodostojen. Če zavrremo španski predlog, tega ne bomo dosegli. Čas je, da se z zavlačevanjem konča, ker ima politične, gospodarske in tudi varnostne posledice.“ Dejal je še, da nas zamuda pri odločanju pomika iz srednjeevropskega prostora na Balkan. „Potrča čudi enotno mnenje LDS in SKD. Jaz pravim: hvala Bogu, da smo se končno poenotili, saj je to za koalicijo najbolj normalno vedenje. Z ZLSD v koaliciji takšno poenotenje ni bilo mogoče!“ „Nihče od nasprotnikov španskega predloga ni povedal, kako in za kakšno ceno bi oni radi vstopili v EZ, noben alternative niste ponudili. Slišimo lahko samo stokanje, češ, le kaj bo z nami!“

„Če bomo revni, bodo naši ljudje hodili na delo v Gradec!“ Čisto na koncu pa je še dodal:

„Najslabše je, če ostanemo med Evropo in Balkanom. SKD podpira španski predlog zato, ker smo prepričani, da bo tretja cena (prva je bila Oglej) še višja.“

ALBIN MAGISTER

FARNE SPOMINSKE PLOŠČE

SLOVENSKI SPOMINSKI ODBOR

Slovenski spominski odbor, ustanovljen pri organizaciji Nova slovenska zaveza, je pripravil 1. zvezek knjige z naslovom Farne spomske plošče. Kot urednik te publikacije je naveden Branko Rozman, nekdanji dolgoletni urednik Naše luči, ki pa, se zdi, da se je odpovedal pravici zapisati ji nekaj spremnih besed na pot. Delo je izdala in založila Družina d.o.o. Knjiga je izšla z letnico 1995 in jo je tiskala v Ljubljani Tiskarna ljudske pravice, dejstvo, ki ga, med drugim, prav lahko štejemo za ironijo usode.

Središnji del knjige, ki ima cela vsega 262 tiskanih strani boljšega papirja in formatu 26x22 cm, prikazuje na 95-ih fotografijah plošče z napisanimi oz. izklesanimi imeni vojakov in civilnih oseb, katerih večina je prišteta k žrtvam komunistične revolucije. Vsega skupaj je omenjenih 7392 umrlih Slovencev, s področja 83-ih župnij; 65 od teh z Dolenjskega, 16 z Gorenjske in krajev ob Savi, dve pa iz koprške škofije. V nekaterih primerih se število zapisanih na plošči ne ujema s številom na seznamih natisnjenih imen, ker ni bilo zadevnega pristanka sorodnikov. Prof. Janez Grum nas je opozoril tudi na sicer redke primere (Predoslje in morebiti Preserje), ko so na ploščah navedeni padli na obeh straneh.

Imena, zapisana na ploščah, so seveda v knjigi posebej natisnjena, ločena po krajih in

župnijah ter za vsako ploščo posebej. Vsako tudi z letnico rojstva in smrti. Letnica smrti na splošno služi tudi za vrstni red napisane. Število umrlih se stopnjuje od začetnih žrtev v letu 1941 do daleč največjega v letu 1945, ki je do danes nedvomno najstrašnejše in zle usode polno leto v slovenski zgodovini.

Na fotografijah teh spominskih plošč ali pa tudi že umetniško izdelanih spomenikov — fotografije so izborna delo treh fotografov — je možno v nekaterih primerih razbrati tudi besedilo posvetila oziroma razlago za nastanek obeležja, žal pa v večini primerov te možnosti ni. Za 2. knjigo o še drugih ploščah, ki jo obetajo, zatorej predlagamo, da se zadevno besedilo natisne pod fotografijo plošče.

Na naslovni platnici knjige je upodobljena plošča s pomnika, ki so ga postavili v podružnici Sv. Urha na Zaklancu, iz župnije Horjul. S pomembnim datumom 8. maja 1945 in na ploščo pritrjenim torsom Križanega z odtrgano čelo desno roko in obema nogama, odbitima od kolena navzdol, tako da ta zmaličena podoba v kamnu sama po sebi govori, kaj govori!, vpije o strahotah in grozotah takratnih dni.

„Farnim spominskim ploščam na pot“ je uvodno misel zapisal odlični analist med- in porevolucijske dobe Justin Stanovnik, ki je

med zdomstvom znana in cenjena oseba.

O zgradbi knjige pove, da obstoji iz petih prvin — kot so ljudje, rojstvo in smrt, vas in fara, in da „ni bilo nič drugega pripuščeno vanjo“. (Ta trditev se pač nanaša na glavno in samó to vsebino — lahko bi rekli duhovno vsebino knjige — in ne na namen in nastajanje knjige ter na poglede in razmislek o dobi med vojno in še nekaj let po njej.) Za to zunanjo podobo knjige pa stojijo tragične usode ljudi z njihovimi še danes nepojmljivimi smrtni, za katerimi zadaj je v neštevilnih primerih stal hladan političen račun, sestavljen na tako nečloveški način, da ga slovenski človek še do danes ni mogel prav razumeti.

Farne spomske plošče — nadaljuje pisec teh uvodnih misli — so bile postavljene z dvojnim namenom: da ljudem, ki so bili z nami in smo jih poznali, še enkrat izkažemo spoštovanje, pieteto, ljubezen in da ne izginejo tako kmalu v brezbrežnem oceanu preteklosti ter drugič, da se oživi zgodovinski spomin, ki nam govori o tem, kakšna resničnost je svet in kako so se ljudje v tej resničnosti izkazali ali pa bi se morali izkazati.

Verjetno je, da izid te knjige ne bo povšečen tistim, ki bi radi, da se zaradi vloge, ki so jo imeli oni ali pa njih družinski ali pa ideološki sorodniki v preteklosti, to pozabi.

Pa tudi tistim, ki vedo, da je človeka, ki ne ve, odkod prihaja, lahko voditi.

Takó pisec in ni mogoče, da mu ne bi pritrdili.

Nekaj povzetek ali, bolje, seštevek, napisan iz podatkov, ki jih glavčina knjige prinaša, ter podrobna razlaga o postavljanju plošč po posameznih krajih in tudi nastajanju te publikacije pa je za zaključni del dela pripravil delavni Tine Velikonja. Na obširnih 14 straneh, pod glavnim naslovom Umrlih za domovino, razporedi statistične zaključke, postavlja nesporne pa tudi tvegane trditve, govori o zavzetem in celó trmastem zbiranju imen, ki so ga opravili sodelavci pri postavljanju spomenikov in ustvarjanju knjige o njih.

Zgovorni so že samo podnaslovi Velikonjevih zapisov, ki so:

Pravica do javnega spomina — Sad predrzne in vsiljive trme — Kdo spada na spominsko ploščo? — Spominska knjiga triinosemdesetih slovenskih župnij — Bolje bi bilo, če bi se pustili pobijati! — V vojni se ne smemo bati uničenja celih vasi! — Likvidirajte, kjerkoli in kakorkoli morete! — Hoteli so vrniti vse civiliste! — Večina umrlih Vaskih stražarjev je bila pobita septembra in oktobra 1943 — Ali je padlih domobrancev res samo 523? — Mi vam Koroško, vi nam domobranci!

POSEBEN „SPREJEM“ PAPEŽU

Pisali smo že, da je Živa Vidmar prek vladnega urada za žensko politiko sklicala sestanek vseh nevladnih ženskih organizacij. Na njem so glasovale o predlogu Vidmarjeve, da bi v času papeževega obiska, natančneje 18. maja, na Pogačarjevem trgu v Ljubljani organizirale proticerkvene demonstracije. Pobudo je javno že obsodila ženska zveza pri SKD, nad njo pa je osupla tudi cerkvena stran.

Predstavnice posameznih nevladnih ženskih skupin na sestanku pobude niso podprle. Demonstracije bi se sicer udeležile, vendar le kot posameznice, ne pa v imenu svojih strank. Na teh demonstracijah naj bi po besedah Žive Vidmar enako misleče ženske in njim naklonjeni moški opozorili na deformacije Katoliške cerkve, češ da ta „že stoletja diskriminatorno ravna z ženskami“. Po scenariju organizacijskega odbora naj bi govornice in govorniki na demonstracijah opozorili, da Cerkev onemogoča enako možnosti za oba spola od diskriminacije v bogoslužju do reduciranja žensk v gospodove dekle in matere. Govorili naj bi o spolni diskriminaciji (Marijin kult), omalovaževanju očetovstva pa tudi o vmešavanju moških, ki so zavezani celibatu, v spolnost, o položaju žensk pod pritiskom Katoliške cerkve na trgu delovne

sile, o vprašanih rekatolizacije v razmerju do žensk, o vplivu katoliške kulture na pravno državo in podobno. Vidmarjeva je prepričana, da so ženske moralno in telesno diskriminirane, ker jih načrtno spreminjajo v inkubatorje za rojevanje otrok. Demonstracija pa naj bi pripravili tudi zato, ker ne soglašajo z odstranitvijo spomenika pred stolno cerkvijo v Ljubljani. Tega je leta 1991 odstranila takratna mestna oblast pod vodstvom Marjana Vidmarja.

Ni čudno, da so odmevi na napovedane demonstracije negativni. Prvi se je nanje odzval Boštjan Turk, predsednik območnega odbora SKD Ljubljana, nato pa še Lidija Drobnič, predsednica ženske zveze pri SKD. Drobničeva se je v izjavi spraševala, ali se urad za žensko politiko sploh zaveda morebitnih daljnosežnih posledic demonstracij in ali se ne strinja z dejstvom, da ves napredek človeštva temelji na prispevku žensk - mater, žensk, ki delujejo na strokovnem, socialnem, kulturnem, znanstvenem in političnem področju. Zveza žensk pri SKD je zato vse državljanke, in državljanke Slovenije pozvala, naj v času papeževega obiska izrazijo dostojanstvo in strpnost.

Še bolj pa je nad pozivanjem k demonstracijam začudena Cerkev. Na četr-

dovinsko dejstvo.)

Sprašujemo se tudi, ali je Velikonja, ko je to sporno trditev zapisal celó kot debelo tiskani podnaslov, razmislil o natančno določenem pomenu termina „pobijati“, ki (nedvomno) v odnosu do oseb vsebuje pomen moralno zavrženega dejanja. Saj sam slovar slovenskega knjižnega jezika opredeli pobijanje kot „povzročanje smrti, navadno živali“.

Zdi se nam, da tudi Velikonja dejstva pobijanja pomensko enači z likvidacijami, za katere mojstrska je bila res partizanska stran, in zato bomo v tej zvezi prinesli tudi definicijo iz že omenjenega slovarja. Glasi se: likvidacija — usmrnitev po nalogu organizacije, gibanja ali posameznika. Komunistična partija — katere ime so začeli pisati z veliko začetnico, ker naj bi stopila na mesto Bogà, čigar ime so posledično znižali na kategorijo splošnih imen — ta partija je bila organizacija, ki je sistemsko sprožila val sistematičnih umorov ljudi, ki se ji niso udejnili. Nasprotno pa je slovensko domobranstvo kot organizacija delovala na krščanskih etičnih načelih in je v svojih normah in v praksi odločno nastopala proti takim pojavom v svojih vrstah, katerim pa se v ognju izzvalne revolucije ni bilo mogoče vselej izogniti.

Primerjanje zločinov, ki jih neka organizacija z vrha dol načrtuje, zapoveduje in izvaja, z zločini, ki jih nepostavno izvršijo pripadniki katerikoli skupin, je nedopustno. (Paralela kot če bi rekel: mafija je zločinska združba, pa tudi katoliška Cerkev ima moralce med svojimi verniki.) Tu je pač očitna neka kategorialna razlika, čeprav so žrtve enega ali drugega v svojem koncu, v svoji smrti — ne seveda v predsmrtnem boju! — enako prizadete.

Po drugi strani. Velikonja z oporekanim stavkom pripiše partizanski strani nekaj odmak od njihovih kriminalnih početij v začetni dobi, ker da so proti koncu vojne, v nasprotju z domobranci, prenehali s kriminalno dejavnostjo. Ergo, zaslužijo že s samo primerjavo neko priznanje!

Ker vemò, da je moralnost nekega dejanja v veliki meri odvisna od namena tistega, ki ga udeležani — v našem primeru, ki zločin storí — pa tudi vemo, da neki kriminalen načrt, katerega je bilo v praksi nemogoče izpeljati, že s tem sam na sebi ni opravičen.

Proti koncu vojne, namreč, so domo-

Centrala OZNE je vedela za likvidacije

Komisija državnega zbora, ki preiskuje povojne množične poboje, pravno dvomljive procese in druge tovrstne nepravilnosti, je 3. aprila obravnavala dva dokumenta: vojaškopolično poročilo šefa Ozne pri drugi diviziji Kvoja Miha Čerina in poročilo pomočnika pooblaščenca Ozne pri Cankarjevi brigadi Dobovičnika. Oba dokumenta sta bila poslana centrali v Ljub-

tkovih pogajanjih mešane vladno-cerkvene komisije je škof Lojze Uran dejal, da jih je uradni dopis vladnega urada za žensko politiko presenetil. „Čudno se mi zdi,“ je zadevo komentiral Uran, „da država papeža povabi, nato pa mu pripravlja tako dobrodošlico“. Minister Pavel Gantar je na to dejal, da vlada ni obravnavala nobene tovrstnega dopisa in da ga ne pozna.

Temu bi sicer lahko verjeli, saj žiga vladnega urada za žensko politiko na vabilu ni. Zato pa je tak žig na kuvertah, v katerih je bilo vabilo razposlano.

Tukaj levičarji uporabljajo že znano taktiko: Uradno so prijazni ter ustrezljivi in olikani, za hrbtno pa preko svojih raznih zakritih odborov, društev in pristašev kažejo svojo pravo podobo, čeprav je ta neolikana, prostaška in nedržavniška.

branski bataljoni takó obvladovali dolensko in notranjsko območje, da so imeli partizani in njihovi špijoni = terenci zvezane roke za svoje ubijalske namene. Tega dejstva Velikonja verjetno ni vzel v poštev. Pač pa je verjetno pojav kriminalnih dejanj v svojem primerjanju omejil samó na prej omenjeni pokrajini, ne da bi vzel v poštev vse, kar se je proti koncu vojne godilo tudi na Primorskem, Gorenjskem in drugod.

Ne moremo sprejeti tudi možnosti, da je Velikonja pri svojem številčnem primerjanju pobijanja „vračunal v število pobitih tudi v boju ali pa na begu padle partizane, predvsem mobilizirance (komisarji, partijci in štabovci so v zaledju dočakali konec vojne in svoje „prijorjeno“ blagostanje), ki so res v sorazmerno zelo velikem številu padali v spopadih z udarnimi domobranci.

Omeniti nam je dva primera, s katerima partizanski pisci obtožujejo domobranksko stran, za katera dva pa važne okoliščine niso še znane ali pa so dvomljive.

Govorimo o strašnem bojnem porazu, ki ga je doživel partizanski Cankarjev bataljon na Javorovici v zimi 1944/45, ki ga partizanski pisci spreobračajo v množični domobranski pomor partizanskih ujetnikov. Čeprav nam ni znano, da bi zgodovinske razpolagali s pričevanjem neposrednih udeležencev — udeleženci na domobranski strani so končali v Rogu in drugod, partizanske ujetnike pa da so pomorili domobranci — bomo zgodovinarjem v pomoč zapisali domobranksko izročilo, ki je šlo takrat od ust do ust:

Ko so Cankarjevci dvignili roke k predaji pred naperjenimi mitraljezi, je stopil prednje neki domobranski borec (mendà narednik), da bi jih začel razoroževati. V tistem trenutku je iz partizanskih vrst zahrbtno padel strel, ki je tega narednika smrtno zadel. Odgovor premočnih domobrantskih mitraljezev je bil bliskovit, instinktiven in, kdo ne more reči — tudi samoobramben.

Drugi je primer takoiimenovanih turjaških žrtev že prav na koncu vojne. Kdor pozna vse dolge razprave o tem dogodku, objavljene v reviji Borec, mora priznati, da mučenje teh jetnikov, visokih komunističnih funkcionarjev, odgovornih za številne zločine nad slovenskimi ljudmi, s strani članov domobrantske policije tik pred usmrtitvijo, ni

ljano v januarju 1946. leta, torej tedaj, ko se je izgubila sled za mnogimi civilisti na Štajerskem.

Miha Čerin pred komisijo ni pričal, saj je poslal zdravniško opravičilo. V omenjenem poročilu pa navaja, da so opravili selitve nemškutarjev in kulturbundovcev. Za posebne naloge Ozne (mišljene so verjetno likvidacije) so posebej izbrali skupino oficirjev. Opazili pa so, da so bili borci včasih premalo ostri, ker so se jim ljudje smilili. Drugo poročilo opisuje nezadovoljstvo oficirjev Kvoja, ki se niso mogli vseliti v izpraznjena stanovanja izseljenih in likvidiranih nemškutarjev in kulturbundovcev v Mariboru, kakor jim je bilo obljubljeno.

Nace Polajnar (SKD) je ugotovil, da je bila centrala v Ljubljani očitno obveščena o dogajanju na terenu in je vedela za likvidacije, čeprav je to v nasprotju z izjavami nekaterih doslej zaslišanih prič. Zato je predlagal vnovična zaslišanja. Dr. Jože Pučnik (SDSS) je dejal, da sodi likvidacija ujetnikov brez sodnih postopkov med vojne zločine, ki ne zastarajo.

Dr. Janko Predan (LDS) pa je opozoril, da bi morali ugotoviti, zakaj so mnoge civiliste po vojni aretirali, pozneje izpustili, v letu 1946 pa so jih vnovič zaprli in likvidirali.

dokazano. Iz vseh zadevnih razprav je očitna skrajno cinčna manipulacija povojnega režima s trupli postreljenih. Nesporno je, da so bili pri justifikaciji (kot taka pravno vprašljiva) oziroma pri umoru (tudi ta tipifikacija je sporna) prisotni člani domobrantske policije. Kot je nam znano, pa do danes ni bilo mogoče ugotoviti, kdo je v tistih dogodkih mrzličnega prehitavanja dal usodno povelje. Član domobrantske policije, ki je umrl v emigraciji, je govoril o (sicer navidez nesmiselnem) načrtu, da bi tiste jetnike ob umiku vzeli in jih izročili angleškemu oblastem v sojenje. Za večino tamkaj preminulih pa, kdo more dvomiti o tem, da ni bila nedolžna?

Zaključek: je ta turjaški, sicer redke primer zadosten razlog za splošno trditev, da so pa proti koncu vojne pobijali domobranci?

Velikonja vztraja na tem, da njegova trditev drži — vendar pristavi — s pogojem, da „uvrstimo med civilne žrtve vse pobite na komunistični strani, ki niso nosili uniforme“. Obenem pa prihaja do zaključka, da „imamo še danes 65.000 veteranov NOB, čeprav jih je že 25.000 umrlo“, tako da po našem računu komaj še ostaja mesto za kakega civilista (neoboroženega terenca, špijona, ustrahovalca, terorista ali samozvanega razsodnika med življenjem in smrtjo!), ki bi ga domobrantska stran kot takega lahko umorila.

V čem je torej razlika? Komunisti so začeli pobijati ljudi, ki njim niso stregli po življenju, in so s tem poslom nadaljevali še po vojni. Medtem pa je bil domobrantski boj predvsem upravičena samoobramba.

Zato imamo za krivično vzpostavitev paralele, ki jo Velikonja taksativno zapiše v naslovu poglavja, pa jo potem z vsebino samo sam nehoté postavlja pod vprašaj.

Ko postavljamo to črno piko, pa nikakor ne bi radi, da bi senca padla na preostali, večinski del Velikonjevih razmišljanj, prevejanj, zgoščenih podatkov in zaključkov, s katerimi se strinjamo in mu zanje izrekamo priznanje in zahvalo.

Najlepše čestitke za opravljeno delo tudi vsem ustvarjalcem spomenikov in te knjige o njih.

Vemo in na to opozarjamo takó brave kot tudi dobro hoteče kritike, da je večkrat za eno samo letnico ali pravilno zapisanim imenom toliko dela, kolikor si ga je težko predstavljati.

in poglavje, ki je pri bravcih verjetno zbudilo največ pozornosti, v naši emigraciji pa še prav posebne, večji del negativne komentatorje. V naslovu poglavja že namreč zapiše: Na začetku so pobijali partizani, proti koncu pa domobranci!

V zvezi s to takó tako splošno in kategorično Velikonjevo trditvijo smo brali v Slovincu protesten, ogorčen dopis g. Ceneta Goloba, ki poziva avtorja, da z imeni objavi partizanske žrtve, ki da so jih, posebno proti koncu, pobijali domobranci. Obenem Golob ironično pristavlja, da bo pač držalo, kar je v uvodu h knjigi zapisal Justin Stanovnik, da knjige s tako vsebino slovenski človek še ni jemal v roke.

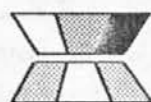
Naše mnenje je, da ta Velikonjeva, sicer v dobri veri zapisana trditev in že tudi obsodba, ne sme zatemniti pogleda na celotno delo, ki je bilo vloženo v knjigo, in veliko vrednost tega dela.

Prepričani smo tudi, da kljub sarkastični oceni, ki jo zgoraj omenjeni dopisnik, g. Cene Golob, podà o vrednotenju Justina Stanovnika, ko govori o edinstvenosti predmetne knjige, Stanovnikove besede stoodstotno drže, ker se pač nanašajo na osrednje sporočilo dela — in ne na njegovo nastajanje oziroma polemične komentarje, katerih avtor je Tine Velikonja. Za to svoje osebno — ker pač ni splošno — Velikonjevo mnenje bi bilo res umestno in skorajda nujno navesti dokaze ali pa vsaj omeniti vire, odkoder izhajajo. Saj gotovo Velikonja ni bil priča pri domobrantskih ubojih, o katerih govori in ki naj bi se dogajala v sorazmerno daljši dobi in v večjem številu proti koncu vojne.

Ne moremo si predstavljati, da je Velikonja kljub 40-letni dobi — zdaj imenovani enoumje, pa bi ji bolj pristojal vzdevek brezumje —, ki jo je moral prestajati, nasedel „zgodovinskim“ zapisom o „pričah“ in „pričevanjih“ in drugim fantastičnim in fantičnim lažnivcem, ki jih na stotine nahajamo v uradnih virih rdečega režima.

(Piscu te recenzije je znana oseba, omenjena v muzeju revolucije pri sv. Urhu kot udeleženec in glavni akter uboja dveh terenskih delavk, s katerimi, je absolutno gotovo, ni imel nobene zveze. Se pravi, eden od teh njihovih konstruktorjev, katerim pa v emigraciji še vedno rečemo laž in obrekovanje, je bil javno predstavljen kot izvršeno zgo-

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

LJUBLJANA — Zaradi zapadlega snega v mesecih decembru in januarju so na zavodu za gozdarstvo ocenili, da je škoda v gozdovih precejšnja. Zaradi snegoloma in žleda (tanka ledena obloga na drevju) naj bi bilo poškodovanih 156 tisoč hektarov gozdov, kar predstavlja 15 odstotkov vseh slovenskih gozdov ali skoraj pol milijona kubičnih metrov drevja; od vseh teh je tri četrtine iglavcev. V denarju pomeni to okoli 600 milijonov tolarjev, država pa bo za odpravo posledic prispevala le 30 odstotkov. Poleg polomljenih dreves obstaja tudi možnost, da se v poškodovanem lesu razmnožijo lubadarji in škodo še povečajo.

MURSKA SOBOTA — Pri večini analiz vode iz javnih pomurskih vodovodov so odkrili bakteriološko onesnaženost. Zaradi tega so opomnili predstavnike osemnajstih občin o potrebi zavarovanja vodnih virov in stalni zdravstveni nadzor vodnih zajetij. Kemična in bakteriološka oporečnost vode ima svoje vzroke v tem, da so vodni viri in zajetja preblizu kmetijskih območij, od katerih prodirajo v podtalnico pesticidi in nitrati, z divjih odlagališč pa prihajajo še druge škodljive snovi. Zaenkrat ni nevarnosti za kako epidemijo, možnosti pa obstajajo.

LJUBLJANA — Risanka-strip v dnevniku Delo (pri kateri pa risani del ni pomembno važen): „...Nekoč je živel reven kmet, ki je imel tri sinove. Rekel jim je nekega dne: »V svet pojdite, tu ni več kruha za vas.« Minilo je sedem let, kmet je hudo zbolel, poklical je vse tri sinove k sebi: »Ti, prvi moj, ekonomist — politik si postal, prvi ljudem lažeš, oblast te je pokvarila, nič nisem zadovoljen s teboj... Ti, drugi moj, pravnik si postal, od nesreče ljudi bogatiš, grabiš k sebi, nič kaj ponosom nisem nate... In ti, tretji, rana mojih sivih las, za pesnika si šel: kaj nisi mogel najti spodobnega poklica?!« In kje je nauk pravljice, ki se ga Slovenci držijo?... Imejte samo po enega otroka... in tako je bilo v deželi več garaž kot otrok, bilo je to čisto, delovno plemo, srečno je živelo, dokler ni izumrlo...“

LJUBLJANA — Blokirani žiro računi so vsako leto številnejši. Letos januarja o našli 5.673 podjetij, ki so imela več kot pet dni blokirani žiro račun; lani jih je bilo 4.914, predlanskim pa 3.563.

MADRID, Španija — V razstavnih prostorih španskega kulturnega ministrstva so odprli razstavo z naslovom Slovenija — 9 arhitektov. Na 150 panojih so prikazana dela Otona Jugovca (1921-1987), Stanka Kristla (1922), Milana Miheliča (1925), Savina Severja (1927), Miloša Bonče (1933), Vojteha Ravnikarja (1943), Janeza Kožlja (1945), Jurija Kobeja (1948) in Aleša Vodopivca (1949). Slike in skice je dopolnjeval 200 strani debel katalog v slovenščini, španščini in angleščini. Razstava se bo preselila tudi v Barcelono in Granado.

LIPICA — Ko bo zakon o kobilarni Lipica dokončno sprejet, bo vse območje kobilarne s čredo konj lipicanske pasme vred razglašeno za kulturni spomenik izjemnega pomena za republiko Slovenijo. S tem so se izognili razprodaji in lastninjenju kobilarne.

KRŠKO — Jedrska elektrarna je stalno pod pritiskom ekoloških skupin kot je Greenpeace. Zdaj so računalniško simulirali nesrečo (potres) in kakšne posledice bi bile. V vremenskih razmerah, ki so pogoste (vzhodno-severovzhodni vetrovi), bi Ljubljana bila močno kontaminirana (še enkrat večja doza kot v Černobilu) in bi seveda v nekaj urah morali Ljubljano evakuirati. Pravijo, da JE leži na najbolj potresno ogroženem ozemlju.

LJUBLJANA — Šentjakobsko gledališče je najstarejše amatersko gledališče v celi Evropi in letos praznuje petinsedemdeset

let življenja. V dosednji zgodovini imajo zapisanih 8.459 predstav 474 iger, ki jih je igralo 775 igralk in igralcev v režiji 57 režiserjev. Za jubilej so predstavili zbornik Leta ljubezni in dela 1921-1996 in prvič izvedli ljudsko igro Andreja Rozmana Roze Pusti otok. Z obletnico se je odpovedal direktorskemu mestu gledališča Janez Križaj; nadomestil ga je igralec Tone Gogala.

LJUBLJANA — Zbiljsko jezero je za spoznanje „čistejši“, odkar so začeli urejati in čistiti njegovo obrežje in dno. Ko bo sanacija dokončana, bo uporabnih novih 600 metrov jezerske obale in dva hektarja novih površin ob jezeru, na katerem bodo našli razvedrilo predvsem Ljubljanci.

AJDOVŠČINA — V Pilonovi galeriji so pripravili razstavo slik mednarodno priznanega fotografa, filozofa in razgledanega intelektualca Evgena Bavčarja, ki je rojen leta 1957 v bližnjem Lokavcu. Bavčar je tam izgubil vid, vendar kljub slepoti diplomiral na ljubljanski univerzi, nato pa še na Sorboni v Parizu, kjer živi že vrsto let.

KROMBERK — Na gradu Kromberk, v katerem je sedež Goriškega muzeja, so odprli razstavo Gotske cerkve v Posočju in Goriških Brdih s fotografijami, kopijami fresk in risbami značilnih spomenikov. Izdan je bil tudi katalog, ki služi tudi za morebitni obisk omenjenih cerkva. Razstava je zanimiva tudi zato, ker je ena izmed redkih pobud, ki enakovredno obravnava spomenike tako na slovenski kot italijanski strani. Razstava je nastala namreč lansko leto na gradu v Gorici, na kromberškem gradu pa je imela nalogo uradno odpreti skupno pobudo Gorice in Nove Gorice ob praznovanju tisočletnice omembe Gorice v zgodovinskih virih.

LJUBLJANA — Med raznovrstnimi izdajami o nešteti temah je najti tudi knjigo Suzane Tratnik in Nataše Segan z naslovom Zbornik o lezbičnem gibanju na Slovenskem 1984-95. V njej opisujeta nastanek in razvoj tega gibanja v zadnjih letih v Sloveniji.

LJUBLJANA — Minister za kulturo Janez Dular se zavzema, da bi še pred volitvami državni zbor izglasoval zakon o ustanovitvi urada za slovenski jezik. Urad naj bi „branil“ slovenščino pred vpadom izrazov iz drugih jezikov, predvsem na gospodarskem področju. Svojo zamisel je bil že predstavil Delovni skupini za jezikovna vprašanja pri odboru za kulturo, šolstvo in šport državnega zbora, ki jo vodi dr. Breda Pogorelec.

NOVA GORICA — Po zgodovinskih virih bo Gorica praznovala tisočletnico leta 2001. Čeprav manjka do takrat še nekaj let, sta se slovenska in italijanska občina sporazumeli, da bosta jubilej praznovali s skupnimi prireditvami. Izdali bosta skupno publikacijo, v kateri bi bil zgodovinski oris Gorice in Solkana, predvsem pa oris dveh različnih videnj razvoja iz slovenskega in italijanskega zornega kota.

POPRAVEK: V prejšnji številki smo poročali o izginotju kipa Zmage v Tovoliju. Napačno smo zapisali avtorja: kip je v resnici izdelal kipar Tine Kos (1894-1979).

NOVICE S PRIMORSKE

PASQUALE GUJON, matajurski župnik, ki so mu italijanski policisti takorekoč razdejali cerkev (ker so baje iskali bombe), je naslovil na državno pravdnitvo v Vidmu zahtevo po razjasnitvi dvomljivih okoliščin, v katerih je potekala preiskava, ob nespoštovanju pravnega postopka in tudi zahteva poravnano materialne škode. V Vidmu so si umili roke z izjavo nepristojnosti in poslali zahtevke v Benetke.

Osebne novice

Krst: Na veliko noč, 7. aprila, je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj Franc Jožef Jarc, sin Francija in Mojce Oberžan. Botra sta bila Rudolf Tekavčič in ga. Stanka

Oberžan por. Petelin. Krstil je dr. Rode Rode. — Srečni družini iskreno čestitamo!

Smrti: Umrli so: v San Martinu ga. Neža Langus Potočnik (72), v Devoto ga. Gizela Humar Leban (84), v Tigre ga. Amalija Juh Lipičar (86) in v Casanovi ga. Veronika Koncilja Flavič (86).

Naj počivajo v miru!

„Češnjev vrt“ v Slovenski hiši

A. P. Čehov: Češnjev vrt — Igrali so: Metka Kahne (Ranjevska), Diana Truden (Anja), Cintija Frontini (Varja), Janez Krajnik (Leonid), Blaž Miklič (Lopahin), Dominik Oblak (Petja), Lučka Jereb Oblak (Šarlota), Dani Grbec (Jepihodov), Mirjanka Voršič Truden (Dunjaša), Maks Boštink (Firs), Martin Sušnik (mlad lakaj), Marko Štrubelj, Marko Grabnar, Marko Paljota (služinčad). — Inšpicient: Dominik Oblak. Scenski prostor, osvetljevalec, glasbeni opremljevalec: Damijan Ahlin. Lektorica, asistentka režije: Lučka Jereb Oblak. Režiser: Maks Boštink. Rekviziter: Marko Štrubelj. Kostumi: SCBA. Administracija: Lojze Rezelj. 30. in 31. marca v veliki dvorani Slovenske hiše.

Po večletni seriji slovenskih dramskih

del je Maks Boštink spet ugriznil v vrh svetovne dramaturgije in s svojo igralsko družino predstavil nekaj drugačnega. Ne samo zato, ker je avtor tujec; tudi prostor dogajanja je drug. Odločil se je za delo, kjer dejanje na odru ni važno, saj se vse odvija bolj v dušah predstavljenih oseb. To je bil trd oreh tako za nastopajoče kot publiko, ki (večinoma) ni navajena takšnega igranja. Kljub temu je v treh predstavah skupno število gledalcev le doseglo povprečno prisotnost na naših gledaliških predstavah. Vsekakor bi si želeli boljšo obiskanost, saj je poznavanje svetovnih avtorjev tudi del splošne kulture vsakega človeka.

Če upoštevamo težavnost dela in zapleteno situacijo igranih vlog, lahko ugotovimo, da je globalno, kot ekipa, igra uspela. Nastopajoči so obvladali vloge in scenski prostor in v dvorani je bilo čutiti, da razumejo, čutijo in hočejo pokazati, kaj se dogaja v notranjosti posameznih vlog. Slovensko gledališče Buenos Aires in vsi, ki pri tem sodelujejo, niso profesionalci, se s teatrom ukvarjajo iz čiste ljubezni do njega. Zato predstave ni mogoče primerjati s kakim drugim buenosaireskim gledališčem, pač pa lahko trdimo (tudi po mnenju nekaterih drugih stalnih gledalcev), da je Boštinku uspela postavitev kot že dolgo ne. On in vsak nastopajoči so — vsak po svojih močeh in zmožnostih — vložili vse svoje sile (tako igralske kot gmotne, saj v gledališkem listu piše, da so uprizoritev omogočili z mecenskim darom igralci in sodelavci sami), da je Češnjev vrt zacvetel na odru Slovenske hiše.

Po tem bi sklepali, da tega (gledališkega) vrta še ne bo treba kmalu posekati.

GB

Levo: Režiser Maks Boštink kot Firs in Blaž Miklič kot Lopahin. Spodaj: Prizor iz igre.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchetto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij: Lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

Tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knaps, dr. Bernard Knaps, dr. Veronika Knaps — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

FOTOGRAF

Marko Vomberger - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Film o Bari Remec

Pod pokroviteljstvom tajništva za Slovence po svetu ter društva Slovenija v svetu se pripravlja dokumentaren film o življenju in delu akademske slikarice Bare Remec. Zato prosimo vse, ki bi imeli kako primerno dokumentacijo, slike ali pa bi želeli o umetnici ali njenem delu kaj povedati, da se javijo na telefon Marjetki Dolinar: 650-5088

Zahvala

Spoštovani gospod Škerbec,

želim Vam sporočiti, da smo se polni vtisov vrnili v domovino. Vaša nova domovina nas je prevzela, najboljše pa ljudje, Slovenci, ki so obnovili in razvili vrednote, ki jih doma večkrat pogrešamo.

Osebo in v imenu Univerze v Mariboru se Vam želim zahvaliti za vse gostoljublje, ki ste ga nam nudili pri Vas.

Lep pozdrav in upam, da kmalu na svidenje.

prof. dr. Ludvik Toplak, rektor Univerze v Mariboru

Petek, 19. aprila 1996, ob 20. uri na Pristavi

República de Eslovenia 1851 - Castelar

Občni zbor kreditne zadruge SLOGA

Poročila upravnega odbora. — Dopolnilne volitve Upravnega odbora.

Po občnem zboru: vse kar vas lahko zanima o lastninskih certifikatih republike Slovenije.

Vsi člani lepo vabljeni!

Sanmartinska Zveza mati-žena

Sinovom in hčeram slovenskega naroda

To zares zanimivo knjigo smo pri sestanku Zveze Mati-žena prebrali z namenom, da se vse pri Zvezi malo poglobimo vanjo. Toliko je prelepih slik, toliko globokih misli, toliko priprav za sprejem svetega očeta, da ne vem niti kje bi začela, še manj, kaj bi lahko izpustila, saj se vsega ne da napisati.

Morda bi bilo dobro vedeti, da knjigi botruje nadškof Alojzij Šuštar in navesti, kateri papeži so odločilno posegali v življenje Cerkve na Slovenskem.

Leon III., ki je leta 811 določil, da je Drava meja med Oglejem in Salzburgom.

Hadrijan II. je med leti 869-870 dovolil uvedbo slovenskega jezika v bogoslužje in posvetil Metoda za nadškofa v Panoniji.

Aleksander III. je dal dovoljenje kartuzijanom v Žičah, (l. 1160-1174 so prišli kartuzijani v Jurklošter), 1177 je obnovil starodavno koprsko škofijo.

Gregor IX. je leta 1228 ustanovil lavantinsko škofijo.

Pij II. je bil tržaški škof, 1462 je potrdil ustanovitev ljubljanske škofije.

Klemen VIII. L. 1591 so prišli kapucini v Gorico. 1592 je dal navodilo Portu, naj vizitira slovenske kraje. 1597 so prišli jezuiti v Ljubljano. 1602 je nastal uradni prevod Dalmatinove Biblije tudi za katoličane.

Benedik XIV. 1751 ukinil oglejski patriarhat. 1751 je ustanovil nadškofijo v Gorici.

Pij VI. 1782 je potoval skozi Slovenijo na Dunaj. 1788 je ukinil goriško in Ljubljano povzdignil v nadškofijo.

Pij VIII. 1830 je postala ilirska cerkvena pokrajina s sedežem v Gorici.

Pij IX. 1857 je določil novo mejo lavantinske škofije. 1857 je dal dovoljenje za premestitev škofijskega sedeža v Maribor.

Pij XI. 1933 je dovolil prevod Obrednika v slovenščino. 1935 je signiral konkordat z Jugoslavijo, ki ni bil ratificiran.

Janez XXIII. 1927 je obiskal Ljubljano. 1961 Ljubljana postane nadškofija in Anton Vovk nadškof.

Pavel VI. 1964 uskladi meje slovenskih škofij z državnimi. 1968 je ustanovil slovensko cerkveno pokrajino, 1977 obnovil in povečal koprsko škofijo.

Janez Pavel II. je imenoval vse tri slovenske ordinarije. 1992 je med prvimi uradno priznal Slovenijo, 1992 je navezal diplomatske stike s Slovenijo in 1993 potrdil statut Slovenske škofovske konference.

Sledi življenjepis današnjega papeža, njegova izvolitev za papeža. Ganljiv je bil govor po radiju kardinala Višinskega, ki se je končal z besedami: „Veseli se mati Poljska, svojega najboljšega sina si dala Cerkev!“ Pričelo se je kolegijsko delo; avtoriteta, okrožnice, apostolska potovanja. Papež Janez Pavel II. in druga pomlad evropskih narodov. Slovenski dialog s krščanstvom za časa Janeza Pavla II.

Na svoj rojstni dan, 18. maja, bo stopil na slovensko zemljo. Sedanjí papež je napisal knjigo „Prestopiti prag upanja“ in objavil 12 okrožnic. Te so: Človekov Odrešenik, O božjem usmiljenju, O človeškem delu, Apostola Slovanov, O Svetem Duhu, O Odrešenikovi Materi, O skrbi za socialno vprašanje, O odrešenikovo poslanstvo, Ob stoletnici, Sijaj resnici, Evangelij življenja, Da bi bili eno. Poleg tega so papeževa apostolska pisma: O dostojanstvu žene, Pismo ženam, V zarji tretjega tisočletja, Luč z Vzhoda, Pismo mladini, Pismo duhovnikom za veliki četrtek.

Še sklepne misli: papež ni več mlad in posebno zdrav, vendar dela kot mlad in zdrav. Je učitelj, je misijonar, ima rad mlade, skrbi za starejše, veliko moli, ves se zaupa Bogu in Mariji in Bogu daj, da bi njegov obisk naše domovine versko in moralno pomagal našemu narodu. Molimo zanj, za njegovo zdravje in da mu Bog podeli še mnogo plodovitih let!

21. aprila

bo po slovenski maši na Pristavi
sestane staršev Prešernove šole.

Vsi lepo vabljeni!

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intellectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 60; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

NEDELJA, 14. aprila:
V Slovenski vasi 44. Misijonska tom-
bola.

SKD: Informativni sestanek na Pristavi
ob 10.30.

ČETRTEK, 18. aprila:
Sestanek sanmartinske Zveze žena-
mati.

PETEK, 19. aprila:
Občni zbor Sloge ob 20 na Pristavi.

NEDELJA, 27. aprila:
Občni zbor Zedinjene Slovenije v Slo-
venski hiši.

NEDELJA, 5. maja:
Obletnica Slovenskega doma v Cara-
pachayu.

SKD

vabi člane in prijatelje na
informativni sestanek
na Pristavo v Castelarju
v nedeljo, 14. aprila ob 10.30.

Mogoče vas bo zanimalo...

— da je konec leta 1994 imelo sedež v Sloveniji 35 bank, ki so imele skupaj 196 poslovnih enot in 294 agencij...

— da je znani časnikar Messori izjavil v listu Il Corriere dela Sera: „Cerkev mora začeti znova od osnov vere, ne pa se iti pastirovanje med gayi!“...

„Jaz sem pot, resnica in življenje“
(Jn 14, 1-6)

1. aprila nas je zapustila gospa

Neža Potočnik roj. Langus

Zahvaljujemo se delegatu Jožetu Škerbcu za pogreb in mašo, Franciju Šenku za obisk v bolnišnici in dr. Juretu Rodetu za molitve.

Besede hvalečnosti pa tudi znancem, ki so nas spremljali v naši žalosti in se poslovili od pokojnice z molitvijo pri sv. maši in ob grobu.

Žalujoci:
mož Gabrijel,
hčeri: Julčka in Janika z družinama,
sin Miha z družino,
sestre: Marta, Cveta in Tonka z družinami,
brati: Janez, Primož, Jure in Ciril z družino

Argentina, Slovenija, Kanada